

32001H0166

L 60/51

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

1.3.2001

ZALECENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
z dnia 12 lutego 2001 r.
w sprawie współpracy europejskiej przy ocenie jakości edukacji szkolnej
(2001/166/WE)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,
w szczególności jego art. 149 ust. 4 i art. 150 ust. 4,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Istnieje potrzeba wspierania europejskiego wymiaru w edukacji, ponieważ jest to zasadniczy cel budowania Europy obywateli.
- (2) Jakość edukacji jest jednym z głównych celów szkolnictwa podstawowego i średniego szczebla, łącznie z kształceniem zawodowym, dla wszystkich Państw Członkowskich w kontekście społeczeństwa kształcącego się.
- (3) Jakość edukacji szkolnej musi być zapewniona na wszystkich poziomach i we wszystkich obszarach szkolnictwa, bez względu na różnice w celach edukacji, metody i potrzeby niezależnie od rankingów osiągnięć szkół, jeżeli takie istnieją.
- (4) W trakcie ostatnich dekad, środki przeznaczone na edukację zwiększyły się we wszystkich krajach uprzemysłowionych. Edukacja jest postrzegana nie tylko jako rozwój jednostki, ale również jako przyczynienie się do spójności społecznej, włączenia społecznego oraz jako sposób

rozwiązania problemów zatrudnienia. Kształcenie ustawiczne jest ważnym sposobem kontrolowania przyszłości zawodowej i osobistej. Wysoki poziom edukacji jest istotny w świetle polityk rynku pracy, swobodnego przepływu pracowników we Wspólnocie i uznawania dyplomów i kwalifikacji nauczycielskich.

- (5) Obowiązkiem Państw Członkowskich jest zapewnienie, w miarę możliwości, że programy nauczania uwzględniają rozwój w społeczeństwie.

- (6) Państwa Członkowskie powinny pomagać instytucjom edukacyjnym w spełnieniu wymogów edukacyjnych i społecznych w nowym tysiącleciu oraz w tym, by były na bieżąco z rozwojem, który z nich wynika. Dlatego Państwa Członkowskie powinny wspierać instytucje edukacyjne w celu poprawy jakości usług, które dostarczają przez zapewnienie im pomocy przy opracowywaniu nowych inicjatyw zapewniających jakość nauczania oraz we wspieraniu zarówno przepływu osób jak i wiedzy między państwami.

- (7) W dziedzinie polityk rynku pracy Rada corocznie przyjmuje wytyczne dotyczące zatrudnienia oparte na wskaźnikach i celach ilościowych. Wytyczna 7 z wytycznych dotyczących zatrudnienia na 2000 r., wymieniona w Załączniku do decyzji 2000/228/WE ⁽⁴⁾, stanowi, że Państwa Członkowskie „poprawią jakość swoich systemów szkolnictwa w celu znacznego zmniejszenia liczby młodych ludzi, która przedwcześnie rezygnuje z kształcenia. Należy zwrócić szczególną uwagę na młodych ludzi mających problemy z nauką”.

- (8) Wytyczna 8 z wymienionych wytycznych odnosi się do coraz bardziej powszechnej umiejętności posługiwania się komputerem, do wyposażania szkół w sprzęt komputerowy i do ułatwienia uczniom dostępu do Internetu do końca 2002 r., co miało by korzystny wpływ na jakość edukacji i przygotowałoby młodych ludzi do ery cyfrowej.

⁽¹⁾ Dz.U. C 168 z 16.6.2000, str. 30.

⁽²⁾ Dz.U. C 317 z 6.11.2000, str. 56.

⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 6 lipca 2000 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym), wspólne stanowisko Rady z dnia 9 listopada 2000 r. (Dz.U. C 375 z 28.12.2000, str. 38) oraz decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 stycznia 2001 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽⁴⁾ Dz.U. L 72 z 21.3.2000, str. 15.

- (9) Promowanie mobilności jako celu Wspólnoty zawartego w art. 149 i art. 150 Traktatu powinno być zachęcane wysokim poziomem edukacji.
- (10) Współpraca europejska i ponadgraniczne wymiany doświadczeń przyczynią się do określenia i szerzenia skutecznych i ogólnie akceptowanych metod oceniania jakości.
- (11) Systemy mające na celu zapewnienie jakości muszą pozostawać elastyczne i dające się dostosować do nowej sytuacji spowodowanej zmianami w strukturze celów instytucji edukacyjnych, uwzględniających kulturowy wymiar edukacji.
- (12) Systemy mające zapewniać jakość różnią się w poszczególnych Państwach Członkowskich i pomiędzy instytucjami edukacyjnymi, w zależności od zróżnicowania, struktury, warunków finansowych, charakteru instytucjonalnego oraz podejścia do spraw szkolnictwa w poszczególnych instytucjach.
- (13) Ocena jakości oraz samoocena szkoły w szczególności są narzędziami właściwie nadającymi się do zwalczania problemu przedwczesnego rezygnowania z dalszego kształcenia przez młodych ludzi oraz problemu wykluczenia społecznego w ogóle.
- (14) W celu osiągnięcia jakości edukacji dostępna jest cała gama środków. Ocena jakości jest jednym z nich i w sposób wartościowy przyczynia się do dbania i rozwijania jakości edukacji w szkołach ogólnokształcących i zawodowych. Ocena jakości edukacji musi próbować, między innymi, ocenić zdolności szkoły do wykorzystania nowych technologii informatycznych, które stają się coraz bardziej rozpowszechnione.
- (15) Powiązanie pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w ocenę jakości edukacji w szkołach na poziomie europejskim ma znaczenie fundamentalne. Istniejące powiązania, takie jak europejska sieć decydentów dla oceny systemów edukacyjnych ustanowiona przez Państwa Członkowskie w 1995 r. może stanowić bezcenną pomoc przy wykonywaniu tego zalecenia.
- (16) Komisja przeprowadziła projekt pilotażowy w sprawie oceny jakości w szkolnictwie wyższym w 1994 i 1995 r. Zalecenie Rady 98/561/WE z dnia 24 września 1998 r. w sprawie współpracy europejskiej w zakresie zapewniania jakości w szkolnictwie wyższym⁽¹⁾ podkreśla znaczenie wymiany informacji i doświadczeń oraz współpracy w zakresie zapewnienia jakości pomiędzy innymi Państwami Członkowskimi.
- (17) Program Socrates⁽²⁾, w szczególności działanie 6.1, wzywa Komisję do wspierania wymiany informacji i doświadczeń w kwestiach wspólnego zainteresowania. Ocena jakości w edukacji szkolnej jest jednym z tematów priorytetowych wspomnianego działania.
- (18) Komisja, od marca 1996 r., rozpoczęła różne badania i działalności operacyjne w celu zbadania kwestii oceny z różnych perspektyw w celu opisanego dużej różnorodności możliwych podejść i metodologii oceny edukacji używanych na poszczególnych poziomach.
- (19) Komisja przeprowadziła projekt pilotażowy podczas roku akademickiego 1997/1998 w 101 szkołach średnich w państwach uczestniczących w programie Socrates, który podniósł świadomość zagadnień jakości i pomógł poprawić jakość edukacji w tych szkołach. Sprawozdanie końcowe, z czerwca 1999 r., zatytułowane „Ocena jakości w edukacji szkolnej, europejski projekt pilotażowy” podkreśla wielość elementów metodologicznych jako istotnych elementów skutecznej samooceny.
- (20) W swoich konkluzjach z 16 grudnia 1997 r.⁽³⁾ Rada postanowiła, że ocena jest istotnym elementem zapewniania, — i gdzie sytuacja tego wymaga, podnoszenia jakości.
- (21) Prezydencja Rady oświadczyła w swoich konkluzjach na nadzwyczajnym szczycie Rady Europejskiej, który odbył się w Lizbonie w dniach 23 i 24 marca 2000 r., że europejskie systemy szkolnictwa muszą być dostosowane zarówno do potrzeb społeczeństwa informacyjnego, jak i do potrzeby podniesienia poziomu zatrudnienia i poprawy jego jakości.
- (22) W związku z rozszerzeniem Unii kraje kandydujące powinny być zaangażowane we współpracę europejską w zakresie oceny jakości.
- (23) Konieczne jest uwzględnienie zasady pomocniczości i wyłącznej odpowiedzialności Państw Członkowskich za organizację i strukturę ich systemów edukacji, tak by szczególony charakter kulturowy i tradycje edukacyjne każdego z Państw mogły się nadal rozwijać,
- I. ZALECAJĄ, ABY PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE:
- w zakresie swoich warunków ekonomicznych, społecznych i kulturowych, należycie uwzględniając europejski wymiar, wspierały poprawę jakości oceny edukacji szkolnej poprzez:
- 1) wspieranie i, tam gdzie sytuacja tego wymaga, ustanawianie przejrzystych systemów oceny jakości, które miałyby następujące cele:
 - a) zagwarantowanie wysokiego poziomu edukacji, jednocześnie promując włączenie społeczne i równe możliwości dla dziewcząt i chłopców;
 - b) zagwarantowanie jakości edukacji szkolnej jako podstawy kształcenia ustawicznego;

⁽¹⁾ Dz.U. L 270 z 7.10.1998, str. 56.

⁽²⁾ Dz.U. L 28 z 3.2.2000, str. 1.

⁽³⁾ Dz.U. C 1 z 3.1.1998, str. 4.

- c) zachęcanie szkół do samooceny jako metody kreującej nauczanie i doskonalenie, w ramach zrównoważonej samooceny szkół i jakiegokolwiek oceny zewnętrznej;
 - d) korzystania z technik służących poprawie jakości jako środka bardziej skutecznego dostosowania do wymagań dzisiejszych, nieustannie zmieniających się realiów;
 - e) wyjaśnienia celu i warunków samooceny szkół i zapewnienia, że podejście do samooceny jest zgodne z innymi uregulowaniami;
 - f) rozwinięcia ocen zewnętrznych w celu udzielenia wsparcia metodologicznego szkołom przy samoocenie, wydania zewnętrznej opinii o szkole, wspierając tym samym proces stałej poprawy oraz dopilnowania, aby nie były to tylko kontrole czysto administracyjne;
- 2) zachęcanie i wspieranie, gdzie sytuacja tego wymaga, zaangażowania ludzi związanych ze szkołami, łącznie z nauczycielami, uczniami, dyrekcją, rodzicami oraz ekspertami, w procesie samooceny w szkołach w celu promowania wspólnej odpowiedzialności za poprawę szkół;
- 3) wspieranie szkoleń w zakresie zarządzania i korzystania z instrumentów samooceny, które służą następującym celom:
- a) sprawienie, aby samoocena szkoły była skuteczną funkcją jako instrument wzmacniający zdolność szkół do poprawy;
 - b) zapewnienie skutecznego upowszechniania przykładów dobrej praktyki oraz nowych instrumentów w ramach samooceny;
- 4) promowanie zdolności szkół do wzajemnego uczenia się od siebie w ramach kraju oraz na skalę europejską, co miałyby następujące cele:
- a) zidentyfikowanie i szerzenie dobrej praktyki i skutecznych narzędzi, takich jak wskaźniki i wzorce w zakresie oceny jakości edukacji szkolnej;
 - b) tworzenie powiązań pomiędzy szkołami na wszystkich właściwych poziomach w celu wzajemnego wspierania i zapewnianie zewnętrznego bodźca do procesu oceny;
- 5) zachęcenie do współpracy między wszystkimi władzami zaangażowanymi w ocenę jakości edukacji szkolnej i wspieranie ich europejskich powiązań.

Ta współpraca mogłaby obejmować następujące obszary:

- a) wymianę informacji i doświadczenia, w szczególności w sprawie rozwoju metodologii i przykładów dobrej praktyki, szczególnie poprzez korzystanie z nowoczesnych technologii informatycznych i łączności oraz, w stosownych przypadkach, poprzez organizowanie europejskich konferencji, seminariów i warsztatów;
- b) zbieranie danych i rozwój narzędzi takich jak wskaźniki i wzorce, które szczególnie mogłyby przydać się w ocenie jakości w szkołach;

- c) publikowanie wyników oceny szkoły, zgodnie z odpowiednimi politykami każdego Państwa Członkowskiego i jego instytucji edukacyjnych, tak aby były one dostępne dla władz w Państwach Członkowskich;
- d) wspieranie kontaktów między ekspertami w celu ulepszenia europejskiej wiedzy fachowej w tej dziedzinie;
- e) korzystanie z wyników międzynarodowych badań w zakresie oceny jakości w szkołach.

II. WZYWAJĄ KOMISJĘ DO:

- 1) zachęcania, przy ścisłej współpracy z Państwami Członkowskimi oraz na podstawie istniejących programów wspólnotowych, współpracy określonej w sekcji i pkt 4 i 5, angażowania odpowiednich organizacji i stowarzyszeń mających niezbędne doświadczenie w tej dziedzinie.

Czyniąc to, Komisja powinna zapewnić pełne wykorzystanie wiedzy fachowej sieci Eurydice określonej w działaniu 6.1 programu Socrates;

- 2) ustanowienia, na podstawie istniejących programów wspólnotowych, bazy danych do celów upowszechniania skutecznych narzędzi i instrumentów oceny jakości szkolnej. Baza danych powinna również zawierać przykłady dobrej praktyki i powinna być dostępna w Internecie; powinna być również zapewniona możliwość jej interaktywnego wykorzystania;
- 3) wykorzystania środków w ramach istniejących programów wspólnotowych, skorzystania z doświadczeń tych programów oraz rozwoju istniejących sieci;
- 4) sporządzenia, jako pierwszy krok, spisu instrumentów i strategii oceny jakości w szkolnictwie podstawowym i średnim, które wykorzystywane są już w poszczególnych Państwach Członkowskich. Kiedy spis zostanie sporządzony, Komisja wraz z Państwami Członkowskimi, opracuje dalsze działania. Parlament Europejski, Rada, Komitet Ekonomiczno-Społeczny oraz Komitet Regionów powinny być regularnie dokładnie informowane o dalszych działaniach;
- 5) przedstawiania, na podstawie udziału Państw Członkowskich trzyletnich, szczegółowych sprawozdań Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu oraz Komitetowi Regionów w związku z wykonaniem niniejszego zalecenia;
- 6) wyciągania wniosków i przedkładania propozycji na podstawie tych sprawozdań.

Sporządzono w Brukseli, dnia 12 lutego 2001 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

N. FONTAINE

Przewodniczący

W imieniu Rady

T. ÖSTROS

Przewodniczący